

Zápis z 2. jednání pracovní skupiny pro přípravu opatření LFA po roce 2018 (PS LFA)

Datum a čas konání: 30. března 2016, od 9:00 hod.

Místo: MZe č. 101

Přítomni: viz příloha - prezenční listina

1. Souhrn informací z předchozího jednání (26. února 2016)

- PS LFA byla založena za účelem odborné diskuze k podobě opatření LFA od roku 2018 mezi MZe a nevládními organizacemi s cílem vyjasnění možností a nastavení konečného vymezení oblastí LFA a diferenciací plateb. Tematicky se PS LFA zaměří především na tzv. jemné doladění (jinak také fine tuning nebo 2. krok vymezení) a nejvhodnějším způsobu diferenciací plateb podle faremních systémů.
- Na předchozím jednání byly prezentovány:
 - hlavní východiska LFA pro současné programové období (rozpočet, možnosti diferenciací platby, diferenciací horských LFA, jednotlivé kroky nové podoby opatření od roku 2018, harmonogram, porovnání LFA v minulém a současném programovém období, výsledek aktualizovaného 1. kroku vymezení),
 - možnosti pro 2. krok vymezení (pro ČR standardní produkce a hrubý roční rentní efekt),
 - možnosti pro diferenciací sazby podle faremních systémů (intenzivní vs. extenzivní; rostlinná vs. živočišná výroba),
 - systém sběru dat FADN (Farm Accountancy Data Network), který je využíván jako zdroj dat ekonomických ukazatelů v rámci faremních systémů a stanovení újm.

Závěry:

PS se dohodla, že jako 2. krok vymezení bude využit normativní ukazatel hrubý roční rentní efekt (HRRE), a to s ohledem na výsledný rozsah území vyloučeného z LFA. Konkrétní dopad bude záviset na variantě oceňovací typové struktury.

Přehled úkolů z 1. jednání PS LFA		
Téma:	Specifikace	Termín
Jemné doladění s využitím HRRE	Zaměření: krmné plodiny (přímý vztah k živočišné výrobě)	30. 3. 2016
	Zaměření: obilniny	6. 5. 2016
	Zaměření: poměrné zastoupení plodin pěstovaných v ČR podle statistiky ČSÚ	6. 5. 2016
Zdrojová data využívaná pro LFA	Připravit přehled	30. 3. 2016
FADN	Připravit porovnání dat FADN v ČR s ostatními zeměmi EU	30. 3. 2016
Zem. podniky s BPS	Posoudit, jakou váhu při výpočtech ÚZEI mají podniky provozující BPS, jejichž příjem je s ostatními podniky v LFA.	30. 3. 2016

2. Zdrojová data pro LFA

ÚZEI prezentovalo přehled zdrojových dat využívaných pro LFA. Prezentace poskytla přehled o zdrojových datech využívaných pro:

- 1. krok vymezení
- 2. krok vymezení (HRRE i standardní produkce)
- faremní systémy.

K tématu neproběhla žádná diskuze.

3. Jemné doladění s využitím HRRE – varianta se zaměřením na krmné plodiny

ÚZEI připravilo prezentaci zaměřenou na dopad variantního HRRE na vymezení LFA na aktualizované vymezení 1. kroku.

Vymezení LFA na základě biofyz. kritérii zahrnuje do LFA celkem 63% zemědělské půdy. Celková bilance při využití HRRE se zaměřením na krmné plodiny je následující:

- Do LFA typu H a O je zařazeno celkem 53 % (proti současným 50 %).
- Při porovnání s 1. krokem vymezení bylo vyloučeno 299 tis ha z. p. (cca 13,5%).
- Celkem 133 tis. ha z.p. bylo vyřazeno ze současně vymezených LFA. Část tohoto vyřazeného území (76 tis. ha) tvoří tzv. přihomogenizované oblasti, tj. oblasti, které nesplnily kritéria pro vymezení do LFA, nicméně byly do LFA dodatečně zahrnuty z důvodu zachování celistvosti území. Od roku 2018 nebude možné princip homogenizace využít.
- Nově je do LFA zařazeno 242 tis. ha z.p. (při porovnání se současným vymezením).
- Většina současných LFA-S (92%) splnila nově podmínky pro zařazení do LFA-O.
- Celkově ve srovnání se současným vymezením bylo do LFA zařazeno o 109 tis. ha z. p. více.

Diskuze:

AK: Je možné zpracovat mapu zobrazující vyřazená území?

MZe: Ve vztahu k současnému vymezení by měla být zpracována mapa zobrazující pouze území nově zařazené a vyřazené, bez vyznačení dalších oblastí LFA.

ÚZEI: Ano toto možné je. Bude zasláno dle možností co nejdříve.

ASZ: Je možné zpracovat tabulku, na základě kterého biofyzikálního kritéria byly konkrétní oblasti do LFA zařazeny?

ÚZEI: Není možné jednoduše ukázat, na základě jakého biofyz. kritéria bylo konkrétní území do LFA zařazeno. Je to dáno metodikou vymezení, tj. území může být postiženo více typy znevýhodnění, které je možné pro vymezení použít. Celkově musí být jako znevýhodněné vymezeno alespoň 60 % území obce.

MZe: Problematika kombinace různých znevýhodnění byla popsána v prezentaci MZe na Skalském Dvoře v listopadu loňského roku. Tato prezentace bude PS rozeslána emailově.

AK: Území, která jsou do LFA přiřazena v rámci homogenizace nebude možné do LFA opět zařadit?

ÚZEI: Část přihomogenizovaného území nově nesplnila podmínky pro vymezení do LFA-O, tyto obce a k.ú. nebude možné do LFA-O od roku 2018 zařadit.

AK: Je možné % vyjádřit, co znamená zaměření HRRE na skot (pícniny), jaký podíl zde pícniny představují?

SMO: Pro příští jednání by bylo vhodné u všech zpracovaných variant vysvětlit a vyjádřit, co které zaměření znamená.

MZe: Pro příští jednání žádáme ÚZEI o přípravu srovnávací tabulky ukazující srovnání ploch jednotlivých variant HRRE a zároveň zpracování map pro každou variantu se zobrazením vyřazených a nově zařazených území vymezených v rámci jednotlivých variant.

ÚZEI: Ano, toto můžeme připravit.

ČMSZP : Uvedených 53 % je neměnných nebo zde existuje možnost úpravy?

ÚZEI: V tomto propočtu není uvažováno se specifickými oblastmi, které nejsou vymezovány na základě biofyz. kritérií. Většina ze LFA-S jsou díky splnění biofyzikálních kritérií přeřazena do ostatních LFA, některá by však mohla zůstat vymezená jako LFA typu S. Tyto LFA S nejsou v prezentaci uvažovány. Jedná se o 16. tis ha, které jsou na prezentované mapě zobrazeny oranžovou barvou – viz. str. 7 prezentace.

Úkoly:

- a. Členům PS bude rozeslána prezentace, ve které je názorně vysvětlen princip hodnocení souběhu několika biofyzikálních kritérií na ploše obce.

T: 30. března 2016

- b. Pro příští jednání PS budou připraveny dopady dalších dvou variant HRRE s orientací na obilniny a na poměrné zastoupení plodin v ČR (data ČSÚ).

- c. Bude připravena srovnávací tabulka a mapové porovnání výsledků všech 3 variant aplikace HRRE.

T: 6. května 2016

4. Prezentace FADN

- Cílem sledování FADN jsou komerčně orientované podniky, práh výběru podniků byl stanoven na 8 tisíc € Standardní produkce. Počet sledovaných podniků v ČR je Evropskou komisí určen na 1 417 podniků. Podle posledního oficiálního přehledu EK byl v účetním roce 2012 skutečný počet sledovaných podniků v ČR 1 429. Zastoupení 9,6 % podniků ve výběrovém souboru FADN je jedním z nejvyšších v zemích EU a reprezentuje 65 % podniků. Z porovnávaných států má vyšší podíl podniků ve výběru FADN pouze Slovensko 12,2 %, které však má jen nízký počet sledovaných podniků (521) a 17% pokrytí počtu podniků. To má ovšem nízký podíl podniků v oblasti sledování FADN (17 %), zatímco ČR má ve sledování FADN 65 % podniků.
- Z ověření počtu podniků v souboru FADN v ČR vyplývá, že zvýšení počtu podniků ve výběru by ze statistického hlediska nemělo významný vliv na kvalitu odhadu průměru od průměru základního souboru (splnění 5% přípustná chyba odhadu) ÚZEI pro účely této pracovní skupiny provedlo ověření reprezentativnosti dat FADN porovnáním s:
 - údaji strukturálního šetření
 - LPIS
 - údaji ČSÚ – RV a ŽV
 - údaji o dotacích podle MZe, SZIF a PGRLF.
 - porovnání výběrového vzorku FADN v jednotlivých oblastech LFA na vybraných ukazatelích (počty podniků a výměry podle LPIS, stavy skotu podle IZR).

Ve všech uvedených způsobech ověřování reprezentativnosti bylo dosaženo velmi dobrých výsledků.

- Při výběru podniků pro účely LFA byly z výběrového souboru odstraněny podniky s ostatní produkcí převyšující 10 %. Tímto způsobem byly z velké části vyřazeny i podniky provozující BPS. U zbývajících podniků s BPS byl ověřen podíl zkreslení výsledků hospodaření podniků v LFA a bylo zjištěno, že se jedná o max. 3%. Z toho důvodu není nutné zmenšovat počet podniků ve výběru. Dále bylo zjištěno, že zastoupení podniků s BPS je rovnoměrné v oblastech LFA i mimo LFA, a proto není výpočet újmy v LFA zatížen vysokými příjmy těchto podniků.

Diskuze:

AK: Jsou statistiky převzaté od ČSÚ správné? V prezentaci v tabulkách uvádíte, že celkový počet chovných prasnic je 148 tisíc, přitom z Hradištká (ústřední systém evidence chovu zvířat) že prasnic je zhruba 90 tisíc.

ÚZEI: Bude ověřeno.

Úkol: Ze strany ÚZEI bude ověřen počet zvířat, především stavy chovných prasnic, ve vztahu k Ústřední evidenci zvířat.

T: 6. května 2016

5. Faremní systémy - diskuze

MZe požádalo zástupce jednotlivých organizací o vyjádření preference k typům faremních systémů, které byly představeny ÚZEI na 1. jednání PS LFA. MZe tyto faremní systémy krátce shrnulo:

- a. Extenzivní vs. intenzivní výroba - platba je poskytována zvlášť na hektar zemědělské půdy s kulturou orná půda a zvlášť na hektar zemědělské půdy s kulturou trvalý travní porost. Podnik hospodařící jak na orné půdě, tak na travních porostech by dostával platbu LFA složenou ze dvou různých sazeb.
- b. Rostlinná vs. živočišná výroba (ŽV vs. RV) – v tomto systému je posuzována intenzita chovu hosp. zvířat na celkovou výměru zemědělské půdy podniku (VDJ/ha). Oba typy faremních systémů jsou stanoveny hraniční intenzitou 0,3 VDJ/ha z.p. (podnik s RV je charakterizován intenzitou do 0,3 VDJ/ha z.p.). Na základě tohoto rozdělení bude podniku přisouzena jedna sazba na všechny hektary podniku bez rozdílu.

SMO: Navrhujeme charakterizovat faremní systémy následujícím způsobem:

- Podniky hospodařící na trvalých travních porostech se živočišnou výrobou
- Podniky hospodařící na trvalých travních porostech bez živočišné výroby
- Podniky hospodařící na orné půdě se živočišnou výrobou
- Podniky hospodařící na orné půdě bez živočišné výroby

U uvedených typů faremních systémů by byla vyhodnocena ekonomika hospodaření a posouzeny možnosti pro diferenciaci sazeb (relace).

ÚZEI : Pro třídění podniků do uvedených faremních systémů je nutné určit jednotlivé skupiny podniků, je tedy nutné definovat hranici, kdy je podnik považován za hospodařící na travních porostech a kdy na orné půdě. Stejně tak je nutné definovat hranici, kdy má podnik živočišnou výrobu a kdy ne.

MZe: Navrhujeme považovat podniky s 50 % a více trvalých travních porostů za podniky hospodařící na trvalých travních porostech a podniky s intenzitou chovu zvířat min. 0,3 VDJ/ha z.p. za podniky s živočišnou výrobou.

ČMSZP: Přikláníme se k variantě navržené SMO, s navrženými hraničními hodnotami souhlasíme také.

ASZ ČR: S propočtem této varianty souhlasíme, nicméně není zde zohledněna situace, kdy malý podnik, který má zatravněno více než 80 %, je na tom ekonomicky úplně jinak než podnik, který má 2000 ha a zatravněno má 50 % půdy. Hranice mezi živočišnou a rostlinnou výrobou by měla být stanovena ve výši 0,3 VDJ/ha z.p., platby by neměly být dále diverzifikovány se zvyšující se intenzitou.

MZe: Vzhledem k tomu, že v tuto chvíli již definujeme 4 typy faremních systémů, nepovažujeme za vhodné v této fázi přípravy uvedený návrh dělit na více různých variant hraničních hodnot zastoupení travních porostů a intenzity chovu hosp. zvířat. V tomto kroku považujeme za účelné zaměřit se na uvedenou základní variantu.

Ing. Jandejsek: Považuji za nutné si uvědomit, co chceme, aby faremní systémy měly za cíl, jakým způsobem mají změnit hospodaření v LFA a zda je to v souladu s dlouhodobými strategiemi MZe? Neměli bychom současné nastavení podpor změnit?

MZe: Faremní systémy mají za cíl udržení živočišné výroby v LFA. Podpory LFA nejsou nástrojem, který by jednoznačně pomohl vyřešit problémy živočišné výroby v ČR, v tomto směru podpora LFA nemůže být zaměřena na určitou produkci. Faremní systémy nemohou sloužit k eliminaci podpory pro zemědělce s určitým výrobním zaměřením, je však možné platbu přizpůsobit jednotlivým faremním systémům.

V případě, že bychom faremní systémy nenastavili, byla by finanční alokace jednoduše distribuována na cca 1,8 mil ha z.p. Faremní systémy nám přitom dávají možnost tyto finanční prostředky přizpůsobit ekonomickým výsledkům hospodaření zvoleným typům zemědělského hospodaření.

V současné době je připravováno vyhodnocení podniků s různou intenzitou chovu hosp. zvířat. Pokud bude zjištěno, že v určitém intervalu se prokazatelně vyskytuje určitý typ hospodaření, pak je možné na základě toho definovat faremní systém. Toto je v současné době ze strany MZe a ÚZEI připravováno. Zároveň se budeme zabývat návrhem SMO. Tyto modely pak posoudíme z pohledu obhajitelnosti vůči Bruselu.

Ing. Jandejsek: S tímto návrhem souhlasím. Podpora by měla směřovat podnikům skutečně se zabývajícím živočišnou výrobou.

Iniciativa zemědělských a potravinářských podniků (Iniciativa): Mělo by se posuzovat zatravnění v LFA a intenzita zvířat v LFA alespoň u velkých podniků.

MZe: Můžeme se zabývat i takovýmto posouzením vůči velkým podnikům.

Iniciativa: Jak je chápána hranice 0,3 VDJ/ha z.p., znamená to, že podniky pod 0,3 VDJ/ha z.p. nedostanou žádnou platbu? Také by mělo být zvaženo, zda je orná půda využívána pro produkci krmných plodin.

SMO: Nikoliv, jedná se o relace v % ve vztahu k výši plateb na základě ekonomických výsledků.

MZe: Co se týká údajů o krmných plodinách, máme pouze údaje deklarované zemědělci v LPIS, a to pouze za časové období jednoho roku (2015). Z toho důvodu není vhodné podniky řadit do faremního systému s produkcí krmných plodin či nikoliv, meziročně se tento podíl může lišit. Nicméně tato možnost bude ze strany MZe prozkoumána.

Ing. Šnejdrla: Chtěl bych upozornit, že i v oblastech LFA typu O a S se nacházejí podniky s chovem mléčného skotu, tyto podniky bychom neměli z podpory v LFA vyřazovat. Dále poukazují na skutečnost, že pokud budeme zohledňovat také krmné plodiny, je meziroční variabilita značná.

MZe.: V návrhu SMO je varianta, která by měla vyjít vstříc i podnikům na orné půdě s vyšší intenzitou živočišné výroby.

AK: Přikláníme se k propočtu varianty navržené SMO. Je však nutné prověřit dopad na podniky.

ZS: Souhlasíme s navrženým způsobem rozdělení podle faremních systémů. Očekává se nějaká změna v opatření LFA do roku 2018? Především v horských oblastech LFA došlo k citelnému snížení plateb LFA a tato nedokompenzovaná ztráta každým rokem přibývá.

MZe: Na minulém jednání PS LFA byl představen celkový rozpočet opatření LFA a podrobně popsán způsob a důvod diferenciací plateb v horských LFA. S tímto souvisí také povinnost poskytovat platby LFA na celou zemědělskou půdu, od roku 2015 není možné platbu poskytovat jen na travní porosty. Toto má za následek snížení plateb.

ČMSZP: V oblastech LFA-H bylo dosaženo propadu plateb cca ve výši 35 %, z toho zhruba 10 % je způsobeno degresivitou plateb, zbytek poklesem sazby. Do roku 2018 nevidíme reálnou možnost pro navýšení sazby v LFA. Je nutné aplikovat výsledky navržených faremních systémů na reálné farmy, pak je možné dopad posoudit.

ÚZEI: Pokud se vrátíme k zadání, je nutné přesně definovat, co jsou krmné plodiny, můžeme použít statistiky ČSÚ?

MZe: Tuto možnost prozkoumáme.

SMA: Žádáme, aby nově nastavený systém byl co nejméně administrativně náročný.

ASZ ČR: U podniků s bioplynovou stanicí v LFA podle našeho názoru dochází k nadměrnému dotování na hektar, které má za následek nerovné postavení podniků na trhu s půdou. Novým rozdělením dotací LFA po roce 2015 na všechny hektary se tento rozdíl ještě výrazně zvýšil (podniky s BPS mají vždy větší poměr orná / TTP než průměrný podnik bez BPS). Navrhujeme, aby byla spočítána míra dotování podniků s opravdu velkými BPS na úrovni 500, 750 kW a i většími a u nich se zamyslet, zda by nebylo vhodné platbu LFA snížit z důvodu již zmíněného nadměrného dotování na hektar.

Úkoly:

- a. Na základě zadání MZe ÚZEI zpracuje porovnání 4 vydefinovaných typů faremních systémů podle % zatravnění a podle intenzity chovu býložravců s roztříděním podniků podle hraničních limitů 0,3 VDJ/ha z.p. a 50 % zatravnění.
- b. Dále bude zpracována charakteristika skupin podniků v členění podle daných intervalů intenzity chovu zvířat.
- c. Bude prozkoumána možnost definovat faremní systém zohledňující pěstování krmných plodin.

T: 6. května 2016

- d. Bude prozkoumán dopad jednotlivých faremních systémů na reálné podniky.

T: není stanoven

6. Termín dalšího jednání

3. jednání PS LFA se bude konat **6. května 2016 od 9.00 hod. v místnosti č. 101** v budově Ministerstva zemědělství, Těšnov 17, Praha 1

Zapsala: Marie Perglerová

25. 2016

Schválil: Ing. Pavel Sekáč

